

384

۲۵۵۵

۱

۳۵۲

هوشنگی

راه رستگاری

در

قرآن و حدیث

سرشناسه	: ناطقی، محمدتقی، ۱۳۲۲-
عنوان و نام پدیدآور	: عوامل رستگاری در قرآن و حدیث/ مؤلف محمدتقی ناطقی.
مشخصات نشر	: قم: نسیم انتظار، ۱۳۹۷.
مشخصات ظاهری	: ۳۵۲ ص: ۲۱/۵×۱۴/۵ س.م.
شابک	: ۹۷۸-۹۶۴-۸۵۵۳-۶۴-۲
وضعیت فهرست نویسی	: فیبا
موضوع	: رستگاری (اسلام)
موضوع	: Salvation -- Islam
موضوع	: رستگاری (اسلام) -- احادیث
موضوع	: Salvation -- Islam -- Hadiths
موضوع	: رستگاری (اسلام) -- جنبه های قرآنی
موضوع	: Salvation -- Islam -- Qur'anic teaching
رده بندی شکره	: BP۲۲۵/۲/ن۲ع۹ ۱۳۹۷
رده بندی دیویی	: ۲۹۷/۴۶۴
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۵۷۰۵۴۹

مرکز پخش:

قم - نشر نسیم انتظار تلفن: ۳۲۲۳۶۷۲ - ۰۲۵

قم - ابتدای نیروگاه - توحید ۱ - پلاک ۲۲ تلفن: ۳۸۸۲۳۲۸۷ - ۰۲۵

شناسنامه

عنوان: راه رستگاری در قرآن و حدیث

مؤلف: محمدتقی ناطقی

ناشر: نسیم انتظار

چاپ: هوشنگی

نوبت چاپ: اول / بهار ۱۳۹۸

تیراژ: ۳۰۰۰ نسخه

قیمت: ۳۰۰۰۰ تومان

تمامی حقوق برای مؤلف محفوظ می باشد.

www.ketab.ir

www.ketab.ir

فهرست

سرآغاز ۱۳

بخش اول: ستاره درخشان فطرت

بخش دوم: چراغ فروزان عقل

- ۳۱ راه رستگاری در قرآن و حدیث
- ۳۵ شعاع اثربخش نور عقل
- ۳۶ مشورت با چه کسی؟
- ۳۷ مشخصه‌های کمال عقلی
- ۳۸ ویژگی‌های صاحبان عقل و اندیشه
- ۴۱ آغاز آفرینش عالم
- ۴۲ عقل در ارزش‌گذاری
- ۴۵ بی‌عقلی مصیبتی بزرگ
- ۴۶ الهامات الهی و عقل
- ۴۷ نشانه‌های عملی صاحب عقل سلیم
- ۴۸ برای پیدایش حقیقت عالم
- ۵۱ درک ایمان و اخلاق
- ۵۶ عقل و حق‌گرایی
- ۵۷ کاربردی چراغ عقل
- ۵۸ کاربرد عقل در قیامت

۶۱	 بالاترین کارایی
۶۲	 آسیب‌های چراغ عقل
۶۴	 عجب آسیبی دیگر
۶۵	 خطر عجب
۶۶	 عمل را نیکو دیدن
۶۶	 کثرت و عجب
۶۷	 بزرگ شدن عمل و عجب
۶۸	 خودستایی و عجب
۶۹	 ریشه تباه
۷۰	 بلای خانمان بوزی از درون بر می خیزد
۷۱	 قوت جسمی و تناسب اندام
۷۲	 شرافت نسی و عجب
۷۳	 کثرت مال و اولاد و عجب
۷۵	 آسیب‌ها در کمین عقل
۷۷	 زندگی لذت بخش
۷۷	 برازندگی اعمال و عقل
۷۹	 عامل گناه
۸۳	 داستان آموزنده
۸۵	 انگیزه‌ی قتل
۸۶	 خاستگاه چراغ پر فروغ عقل
۸۷	 برجستگی‌های عقل
۹۰	 فخر رازی و فتوای فقیه اهل سنت
۹۱	 از نظر قرآن کریم
۹۳	 آثار دو واژه‌ی عقل و جهل

۹۶	چگونه عمل کنیم تا عقل آسیب نبیند
۹۸	عقل و دشمن شناسی
۱۰۰	حجت الهی بر بندگان
۱۰۲	روش استفاده صحیح عقلی
۱۰۳	مشورت با چه کسی؟

بخش سوم: خورشید فروزان نبوت

۱۰۷	ولایت ائمت
۱۱۱	بهترین الگو
۱۱۳	چند نکته‌ی ظریف و زیبا
۱۱۸	پیام روح بخش
۱۲۰	فضیلت بزرگ
۱۲۲	یکی از برنامه‌های چگونه راستن
۱۲۳	روش‌های زندگی سالم
۱۲۴	رسالت پیغمبر اسلام ﷺ
۱۲۶	خطر مهم برای ائمت اسلامی
۱۲۸	از چگونه عمل کردن نگرانم
۱۲۹	تحمل رنج برای نجات
۱۳۱	ریشه کن شدن پلیدی و پستی
۱۳۴	شکوفایی ارزش‌ها
۱۴۰	استراتژی هدایت‌های رسول خدا ﷺ
۱۴۲	برجستگی‌ها و برنامه‌های اصلاحی
۱۴۳	اما برنامه‌های اصلاحی رسول خدا ﷺ
۱۴۷	رابطه با مردم و مردم داری

۱۴۹	 نکات مهم حقوق اجتماعی
۱۵۴	 اگر هنجار شکنی حسن تلقی شود!
۱۵۷	 اسلام و مدیریت جامعه
۱۵۸	 سه خطر مهم
۱۵۸	 نشانه‌های زندگی شرافتمندانه
۱۵۹	 خودسازی در محضر رسول خدا ﷺ
۱۶۲	 دوستی و رفاقت و هم نشینی
۱۶۳	 یک سنه خالص
۱۶۴	 نفوذ بر دل با اخلاق و رفتار
۱۶۵	 عشق ورزیدن به شیوه او
۱۶۷	 اثر گزارترین شخصیت برتر جهان
۱۶۸	 لیاقت و رهبری امت
۱۶۹	 معرفی رسول خدا ﷺ از طرف پروردگار
۱۷۱	 الگوی زندگی شرافتمندانه
۱۷۱	 داستان آموزنده و الگوی عملی
۱۷۳	 عزت داخلی و اعتبار جهانی
۱۷۶	 سه نکته‌ی مهم تربیتی
۱۸۱	 یهودی طلب کار
۱۸۳	 اصلاح عقیده و تفکر
۱۸۸	 شهادت دادن سوسمار

بخش چهارم: قرآن

۱۹۳	 چراغ درخشان قرآن
۱۹۳	 اساس زندگی سالم با نسخه قرآن

۱۹۵	نفوذ قرآن و اثربخشی آن در جان انسان
۱۹۸	نقش قرآن در بیداری انسان‌ها
۱۹۹	قرآن کتاب فرمان و عمل
۲۰۲	روابط انسان
۲۰۳	قرآن و شفاعت در آخرت
۲۰۵	در عنصر آسمانی نجات بخش
۲۰۶	سه اصل کاربردی و مهم
۲۱۰	تربیت یاوه‌گان مکتب قرآن
۲۱۲	نسخه در مال عی
۲۱۲	- توبه و عذر خواهی از لغزش‌ها و انحرافات
۲۱۳	- انجام کارهای واجبی و عمل شایسته
۲۱۳	- انس با قرآن، عامل رشد و فضیلت و کمال
۲۱۴	قرآن کتاب زندگی و کار است
۲۱۵	اعجاز قرآن
۲۱۷	معرفت‌افزایی (با قرآن)
۲۲۰	قرآن شفای درد جسم و جان انسان
۲۲۲	دو درس آموزنده و سازنده
۲۲۴	عوامل شایستگی
۲۲۶	کسی که شفاعت و شکایتش قبول است
۲۲۷	رنج‌های توهمات را چگونه درمان کنیم؟
۲۲۸	فضیلت قرائت قرآن
۲۳۱	قرآن و تحوّل درونی
۲۳۳	حقّی که پدر و مادر باید ادا کنند
۲۳۶	ارزش معنوی تعلیم قرآن

۲۴۰	قرآن درمان آلام جسمی
۲۴۱	آغازین سفر قیامت
۲۴۳	قرآن سفره مهمانی خداست
۲۴۵	تجسّم تعلیم و تعلّم قرآن
۲۴۵	قرآن عامل کرامت و خاری در قیامت
۲۴۷	ترک قرآن عامل حسرت

بخش پنجم: نظام امامت و رهبری

۲۵۳	نظام امامت و رهبری
۲۵۸	«ولایت و امامت محور خلقت»
۲۵۹	«پیروان امام از ملک بالاترند»
۲۶۱	«ایمان به قول و نظر امام باید اینگونه باشد»
۲۶۲	«امامت معصوم، انتصابی است»
۲۶۴	«از ارکان مهّم اسلامی»
۲۶۷	ولایتمداری دینمداری
۲۶۸	«ثبات و استمرار»
۲۷۰	یک مقایسه سرنوشت ساز
۲۷۳	گسترده‌گی سفره هدایت
۲۷۴	«امام چون کعبه است»
۲۷۶	«نقش اجرایی امامت و ولایت»
۲۷۶	داستان زن مسلمان در ایتالیا و نامه‌اش به امام خمینی
۲۷۷	«نقش امام در احیای احکام الهی»
۲۷۸	«امام و احیای حدود الهی»
۲۷۹	«پیروز میدان کسی است که ...»

۲۸۰	«الگوی چگونه زیستن»
۲۸۲	«امامت و رهبری سهم خواهی نیست»
۲۸۴	«امام معصوم مفسر وحی»
۲۸۵	«از لوازم ایمان»
۲۸۷	«ولایت حق و باطل»
۲۸۹	«نقش طاغوت»
۲۸۹	«نتیجه دور شدن از ولایت ولی خدا»
۲۹۱	«رهبران الهی در کلام نورانی قرآن»
۲۹۲	«آصف برخیا»
۲۹۴	«دینداری و دین پذیر»
۲۹۹	«محور علوم الهی اند»
۳۰۱	«سؤال حسین بن ابی العلاء»
۳۰۲	«سرچشمه معارف الهی»
۳۰۲	«راه رسیدن به محبت اهل بیت (علیهم السلام)»
۳۰۴	«با دعای پدر و مادر»
۳۰۵	«با عنایت اهل بیت (علیهم السلام)»
۳۱۴	«ولایت اساس اسلام است؟!!!»
۳۱۶	«مدافع حرم و حریم اهل بیت (علیهم السلام)»
۳۱۶	«توشه‌ی مهم آخرت»
۳۲۰	«امام شناسی هم سنگ خداشناسی است»
۳۱۲	«مرکز فرود مقدرات الهی»
۳۱۲	«تمام عالم چون کف دست»
۳۲۷	«امام از عرش تا فرش جهان»
۳۲۸	«فرشتگان خادمند»

- ۳۳۰..... «جایگاه اهل بیت علیهم السلام»
- ۳۳۱..... «جایگاه ویژه»
- ۳۳۴..... «پاکی ولادت»
- ۳۳۵..... «شیعیان و جایگاه ولانی»
- ۳۳۸..... «شیعه از فرومایگی بدور است»
- ۳۳۸..... «ضمانت نامه بهشت»
- ۳۳۹..... «سرود ای دیگر از دل»
- ۳۴۰..... «مقصدین چه کنند؟»
- ۳۴۳..... «دوس جگانه زیستن از اهل بیت علیهم السلام»
- ۳۴۶..... «یک حسنه نجات بخش و یک سیئه سوزان»
- ۳۴۸..... برخی از منابع

سرآغاز

بِسْمِ اللَّهِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

بر اساس قانون لطف، «اللَّهُ لَطِيفٌ بِعِبَادِهِ يَرْزُقُ مَنْ يَشَاءُ وَهُوَ الْقَوِيُّ الرَّعِيزُ». خداوند نسبت به بندگانش لطف و آگاهی دارد، و هرکس را بخواهد روزی می‌دهد، و اوقوی و شکست‌ناپذیر است. و این آیه‌ی کریمه که: «الَّا يَعْلَمُ مَنْ خَلَقَ وَهُوَ اللَّطِيفُ الْخَبِيرُ»^۲

آیا آن کسی که موجودات را آفریده، از حال آن‌ها آگاه نیست، در حالی که او (از اسرار دنیوی) با خبر و آگاه است.

اللَّطِيفُ مِنَ اسْمَائِهِ تَعَالَى. وَهُوَ الرَّفِيقُ بِعِبَادِهِ الَّذِي يُوصِلُ إِلَيْهِمْ مَا يَنْتَفِعُونَ بِهِ فِي الدَّارَيْنِ وَيُهَيِّئُ لَهُمْ مَا يَنْتَسِبُونَ بِهِ إِلَى الْمَصَالِحِ مِنْ حَيْثُ لَا يَعْلَمُونَ.^۳

لطیف از نام‌های خداوند است، که رفیق بندگان خودش هست، و آن چه را که به صلاح دنیا و آخرت آن‌هاست به ایشان عطا می‌کند.

خداوند وسیله هدایت و راهنمایی بندگانش را در جهت رسیدن به سعادت و عزت ابدی عطا می‌فرماید، لذا فطرت، عقل، باطن، کتاب‌های آسمانی به ویژه قرآن کریم، و ائمه طاهرین، همه برای رشد و تعالی، و سیر صعودی به ملکوت اعلیٰ، تعیین شدند، تا انسان‌ها راه را گم نکنند. ارسال

۱. شوری / آیه‌ی ۱۹.

۲. ملک / آیه‌ی ۱۴.

۳. مجمع البحرین / ج ۵ / ص ۱۱۹ / مادة لطف.

چراغ‌های هدایت، و برنامه‌ها و نسخه‌های آسمانی برای این بود که روح و جان انسان‌ها را از پلیدی گناه، و فساد و تباهی‌ها پاک و تزکیه کند.

«هُوَ الَّذِي بَعَثَ فِي الْأُمِّيِّينَ رَسُولًا مِنْهُمْ يَتْلُو عَلَيْهِمْ آيَاتِهِ وَيُزَكِّيهِمْ.»^۱

او کسی است که در میان جمعیت درس نخوانده، رسولی از خودشان برانگیخت، که آیاتش را بر آن‌ها می‌خواند، و آنان را پاک و تزکیه می‌کند.

چراغ‌های فروزان هدایت خداوند، برای شکوفا شدن استعدادهای فطری انسان‌هاست، تا در پیمودن راه کمالات انسانی و رسیدن به قلّه هدف، که همان کرامت انسانی است، دچار انحراف و کجروی نشوند.

امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمود: «فَهَدَاهُمْ بِهِ مِنَ الصَّلَاةِ، وَ أَنْقَرَهُمْ بِمَكَانِهِ مِنَ الْجَهَالَةِ.»^۲

پس خدای سبحان مردم را به واسطه محمد صلی الله علیه و آله از گمراهی نجات داده و هدایت کرد، و از جهالت و نادانی رهایی بخشید.

پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله با بی‌نظیرترین نسخه شفا بخش (قرآن کریم) برای هدایت پیروان فرستاده شد، که این همان نطف هدایت در بندگان است که در عظمت و نورانیت این نسخه شفا بخش (قرآن) امیرالمؤمنین علیه السلام فرمود:

«كِتَابُ رَبِّكُمْ فِيكُمْ مُبَيَّنًا حَلَالُهُ وَ حَرَامُهُ، وَ قَرَائِصُهُ وَ قَضَائُهُ.»^۳

کتاب پروردگار، قرآن، میان شماست، که بیان کننده حلال و حرام و

۱. جمعه/ آیهی ۲.

۲. نهج البلاغه/ خطبه ۱.

۳. نهج البلاغه/ خطبه ۱.

واجب و مستحب است.

و در سخن نورانی دیگری امام علی علیه السلام فرمود: خداوند وجود پرفروغ پیامبر اسلام حضرت محمد صلی الله علیه و آله را فرستاد تا:

«إِِرَاحَةً لِلشُّبُهَاتِ، وَ اِحتِجَاجاً بِالْبَيِّنَاتِ، وَ تَحْذِيرَ بِالْآيَاتِ، وَ تَخْوِيفاً بِالْمَثَلَاتِ.»^۱

تا شک و تردیدها را نابود ساخته، و با دلایل روشن استدلال کند، و با آیات الهی مردم را (از یلیدی‌ها) پرهیز داده و از کیفرهای خداوند بترساند.

آن روزی که منتهای نفسانی و تفکرات انحرافی، افکار عمومی مردم جهان، به ویژه جزیره العرب را، چون گردابی مخوف، می‌رفت تا همگان را نابود کند، خدای مهربان، بر اساس همان قانون لطف، هدایت کننده‌ای که هم، رئوف، و هم رحیم برفت «بِالْمُؤْمِنِينَ رُؤْفٌ رَحِيمٌ»^۲ صاحب اخلاق عظیم بود، «إِنَّكَ لَعَلَى خُلُقٍ عَظِيمٍ»^۳ و بر روش قرآن اخلاقی استوار بود، «كَانَ خُلُقُهُ الْقُرْآنُ»^۴، فرستاد:

پیامبری که با سخت‌کوشی از جان مایه گذاشت، و لحظه‌ای آرام و قرار نداشت: «يَا أَيُّهَا الْمُدَّثِّرُ قُمْ فَأَنذِرْ»^۵

ای جامه بر سر کشیده، به پاخیز و مردم را بیم ده. با کجی‌ها و انحرافات

۱. نهج البلاغه/ خطبه ۲.

۲. توبه/ آیه ۱۲۸.

۳. قلم/ آیه ۴.

۴. سنن النبى صلی الله علیه و آله / صفحه ۵۶؛ علامه طباطبائی.

۵. مدثر/ آیه ۱ و ۲.

فکری و عقیدتی، و بی‌عدالتی و ستم مبارزه کرده سرانجام توانست ارزش‌های الهی و اسلام ناب را بر دل‌های مردم جهان حاکم کند.

امیرالمؤمنین علی علیه السلام فرمود: «دَفَنَ اللَّهُ بِهِ الضَّغَائِنَ، وَأَطْفَأَ بِهِ الشَّوَائِرَ، أَلْفَ بِهِ إِخْوَانًا، فَفَرَّقَ بِهِ أَقْرَانًا، أَعَزَّ بِهِ الدَّلَّةَ، وَأَذَلَّ بِهِ الْعُرَّةَ، كَلَامُهُ بَيَانٌ، وَصَمْتُهُ لِسَانٌ.»^۱

خدا به برکت وجود پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله کینه‌ها را دفن کرد، و آتش فتنه‌ها را خاموش نمود، به وسیله او میان دل‌ها الفت و مهربانی ایجاد کرد، و نزدیکی که تعاون و هم‌بستگی‌شان بر حاکمیت ستم و بی‌عدالتی و ظلم به ضعفا بود، از هم دور ساخت، کفتار او چراغی نورانی و روشنگر واقعیت‌ها، و سکوت او زبانی گویا بود.

آری نادیدان راه حق، به ریزه پیامبر بزرگ اسلام صلی الله علیه و آله آمد تا به انسان‌ها بگوید: برای رسیدن به فضیلت و شرافت دو عالم جز از درگاه پروردگار راه دیگری نیست.

«وَبَشِّرِ الْمُؤْمِنِينَ بِأَنَّ لَهُمْ مِنَ اللَّهِ فَضْلًا كَبِيرًا.»^۲

و مؤمنان را بشارت ده که برای آنان از سوی خدا فضیلت بزرگی است.

رهبری که دلسوزترین مردم به خودشان بود. امام علی بن ابی‌طالب فرمود: «إِمَامُ الرَّحْمَةِ، وَقَائِدُ الْخَيْرِ، وَمِفْتَاحُ الْبَرَكَةِ.»^۳: پیامبر اسلام صلی الله علیه و آله،

۱. نهج البلاغه / خطبه ۹۶.

۲. احزاب / آیه ۴۷.

۳. صحیفه سجّادیه / دعای دهم.

پیشوای رحمت و مهر بر مردم بود و راهنمای نیکی‌ها و خوبی‌ها، و کلید برکت و نیک بختی بود.

رسول خدا ﷺ فرمود: «وَاللَّهِ لَا تَجِدُونَ بَعْدِي أَعْدُلَ عَلَيْكُمْ مِنِّي»^۱ به خدا سوگند کسی را که بعد از من عادل‌تر از من باشد پیدا نخواهید کرد. اسلام و ارزش‌های اسلامی که با هزاران خون دل و رنج رسول خدا ﷺ، و فداکاری امت و بارانش، به بار نشست، پیامبر نگران بود، که مبادا در اثر غفلت مسلمانان دست خوش حوادث ناگوار گردیده و به دست ناهلان بیفتد، لذا با هشدار سخت به مسلمانان فرمود: «إِنَّ أَخَوْفَ مَا أَخَافُ عَلَى أُمَّتِي، الْأَيُّمَةُ الضَّالُّونَ»^۲

آن چه را که مایه نگرانم برای امت من است، این است، که ناصالحان «رهبران گمراه کننده» رهبری امت را به دست گیرند.

آری پیامبر اسلام ﷺ و امامان معصوم علیهم‌السلام، عامل رشد جهان اسلام و امت اسلامی اند، «يَهْدِي إِلَى الرُّشْدِ فَآتَنَّا بِهِ وَلَنْ نُشْرِكَ بِرَبِّنَا أَحَدًا»^۳ «جنیان گفتند ما قرآن عجیبی شنیده‌ایم» که به راه رشد و صلاح و راستی هدایت می‌کند، پس ما به آن ایمان آورده‌ایم، و هرگز کسی را شریک پروردگاران قرار نمی‌دهیم.

۱. کنز العمال/ ج ۱۱/ ص ۱۹۹؛ نهج الفصاحه/ ج ۱/ ص ۴۱۰؛ مسند احمد بن حنبل/ ج ۳/ ص ۶۵، ح ۳۱۲۱۹.

۲. نهج الفصاحه/ ج ۱/ ص ۴۰۲؛ مسند احمد بن حنبل/ ج ۶/ ص ۴۴۱.

۳. جن/ آیهی ۲.

رسول خدا ﷺ فرمود: «مَنْ رَضِيَ بِاللَّهِ رَبًّا، وَبِالْإِسْلَامِ دِينًا، وَبِمُحَمَّدٍ ﷺ رَسُولًا، وَالرَّابِعَةُ لَهَا مِنَ الْفَضْلِ كَمَا بَيْنَ السَّمَاءِ وَالْأَرْضِ وَ هِيَ الْجِهَادُ فِي سَبِيلِ اللَّهِ.»^۱

کسی که خدا را پروردگار خود، و اسلام را دین چگونه زیستن خود، و محمد را به پیامبری برگزیند، چهارم اینکه فضیلت و ارزشی به پهنای آسمان و زمین، برای او خواهد بود که آن جهاد و فداکاری در راه خداست.

کتاب حاضر به لطف خالق یکتا، و عنایت اهل بیت عصمت و طهارت علیهم السلام، تدوین گردید، امید است در عرصه قیامت و محشر، «يَوْمَ لَا يَنْفَعُ مَالٌ وَلَا بَنُونَ إِلَّا مَنْ أَتَى اللَّهَ بِقَلْبٍ سَلِيمٍ.»^۲ وسیله‌ای برای نجات این بنده روسیاه، به عنان: «جُنْتُا بِبِضَاعَةِ مُزَجَاةٍ»^۳ قرار گیرد.

ضمناً ثوابش را هدیه می‌کنم به ارحم عزیزانم: پدر و مادر مهربان و پسر جوان، و برادر و خواهر خوبم.
قربةً إِلَى اللَّهِ.

محمّد تقی ناطقی

چهارم اسفند ۱۳۹۷ ش، ۱ جمادی الثانی ۱۴۴۰ هـ ق

۱. مسند احمد بن حنبل / ج ۳ / ص ۱۴؛ کنز العمال / ج ۱۵ / ص ۸۶۰ ح ۴۳۲۲۳؛ نهج الصّاحه / ج ۱ / ص ۴۰۵.

۲. شعرا / آیهی ۸۸ و ۸۹.

۳. یوسف / آیهی ۸۸.